

**УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ СПОРТА И ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА
МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ**

**Доживљај наставе на даљину ученика основних и средњих
школа**

Мастер рад

Студент:
Богдановић Душан 4018/2020

Ментор:
ван. проф. др Ана Орлић

**УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ СПОРТА И ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА
МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ**

**Доживљај наставе на даљину ученика основних и средњих
школа**

Мастер рад

Студент:

Богдановић Душан 4018/2020

Ментор:

ван. проф. др Ана Орлић

Чланови комисије:

1. ван. проф. др Ивана
Милановић

2. ван. проф. др Снежана
Радисављевић-Јанић

Сажетак

Циљ рада био је да испита доживљај наставе на даљину ученика основних и средњих школа до које је дошло поштравањем мера које је донела Влада Републике Србије због пандемије вируса COVID-19. У истраживању је учествовало 178 ученика узраста од петог разреда основне школе, до четвртог разреда средње школе. За потребе истраживања конструисан је упитник који је обухватао неколико група питања која су се односила на социодемографске карактеристике ученика, активности ученика током наставе на даљину, самопроцену психолошког статуса везаног за наставу на даљину, начине и облике реализације наставе физичког и здравственог васпитања као и питања која су се односила на доживљај наставе физичког и здравственог васпитања на даљину у односу на редовну наставу. Резултати истраживања показали су да се физичка активност ученика у току наставе на даљину смањила у односу на редовну наставу. Умерене промене у психолошком статусу осетила је већина ученика без обзира на пол и узраст. Резултати истраживања показују и начин одвијања наставе физичког и здравственог васпитања који се разликује у зависности од школе, али ипак сазнајемо да је највећи број наставника постављао презентације и предавања, што је потврдило више од две трећине ученика. Резултати истраживања показују и да ученици по свим димензијама доживљавају редовну наставу физичког и здравственог васпитања позитивније у односу на наставу на даљину, као и да ученице доживљавају наставу на даљину као занимљивију, пријатнију и битнију у односу на ученике. Што се узраста тиче утврђено је да ученици средње школе негативније доживљавају наставу на даљину у односу на ученике основне школе. На самом крају рада дата је препорука за унапређење наставе на даљину физичког и здравственог васпитања.

Кључне речи: настава на даљину, физичко и здравствено васпитање, физичка активност, психолошки статус, COVID-19

Abstract

The aim of the paper was to examine the experience of distance learning of primary and secondary school students, which was achieved by tightening the measures adopted by the Government of the Republic of Serbia due to the pandemic of the COVID-19 virus. The research involved 178 students aged from the fifth grade of elementary school to the fourth grade of high school. For the purposes of the research, a questionnaire was constructed that included several groups of questions related to sociodemographic characteristics of students, student activities during distance learning, self-assessment of psychological status related to distance learning, ways and forms of physical education and health education also questions related to the experience of teaching physical and health education at a distance in relation to regular classes. The results of the research showed that the physical activity of students during distance learning decreased compared to regular classes. Most students, regardless of gender and age, felt moderate changes in their psychological status. The results of the research also show the way of teaching physical and health education, which differs depending on the school, but we still find out that the largest number of teachers gave presentations and lectures, which was confirmed by more than two thirds of students. The results of the research also show that male students in all dimensions experience regular physical and health education more positively in relation to distance learning, as well as that female students perceive distance learning as more interesting, pleasant and important in relation to male students. As for age, it was found that high school students experience distance learning more negatively compared to elementary school students. At the very end of the paper, a recommendation was given for the improvement of distance teaching of physical and health education.

Keywords: distance learning, physical and health education, physical activity, psychological status, COVID-19

САДРЖАЈ

ТЕОРИЈСКИ ОКВИР РАДА.....	6
Увод	6
Циљеви образовања и улоге наставника	7
Препоруке са циљем побољшања наставе на даљину	8
Настава физичког и здравственог васпитања на даљину	8
Доживљај ученика наставе на даљину	10
МЕТОД.....	13
Узорак	13
Инструменти	13
Процедура.....	14
Резултати	14
Полне разлике.....	20
Узрасне разлике	21
ДИСКУСИЈА	26
ЛИТЕРАТУРА.....	29

ТЕОРИЈСКИ ОКВИР РАДА

Увод

Мере које је донела Влада Републике Србије услед пандемије вируса COVID-19 утицале су на промену у начину организације наставе у школама. До фебруара 2021. године на снази је био комбиновани облик наставе. Овај облик наставе подразумева да ученици половину времена наставу похађају на даљину, док другу половину времена ученици одлазе у школу и имају редован облик наставе, као и пре пандемије вируса COVID-19. Услед повећања броја оболелих, почев од 08.03.2021. године одржавање наставе у потпуности прелази на даљину. Овај начин наставе нови је и за наставнике и за ученике. До престанка одвијања наставе на даљину, дошло је 19.04.2021. године, када су се ученици вратили на похађање редовне наставе.

Погоршање ситуације изазване вирусом COVID-19, односно повећање броја оболелих на глобалном нивоу у пролеће 2021. године значајно је утицало на образовни систем у целом свету. Земље Европе и света кренуле су да развијају различите стратегије за наставак школске године, која је због потпуне блокаде и карантина у многим државама била под знаком питања. Аутори истичу да су три основна модела током пандемије била актуелна у различитим земљама: регуларно спровођење наставе које укључује строге мере заштите, настава на даљину и хибридни модел наставе, који укључује комбинацију наставе на даљину и регуларних облика наставе (Filiz & Konukman, 2020). С обзиром на то да су различите земље у складу са епидемиолошком ситуацијом мењале дужину трајања различитих облика наставе, још увек је тешко сагледати образовне и психолошке ефекте које различити облици наставе имају на ученике. Узимајући ово у обзир, предмет овог истраживања је доживљај ученика наставе на даљину у нашој средини, са посебним акцентом на наставу физичког и здравственог васпитања.

Циљеви образовања и улоге наставника

Законом о основама система образовања и васпитања Републике Србије (2020), прописани су циљеви образовања и васпитања у основним и средњим школама у нашој земљи. Ови циљеви су вишеструки, а као прва тачка се наводи обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју детета, ученика и одраслог. Специфично, школа треба детету да обезбеди прилику за развој знања и вештина, интелектуалних, емоционалних, физичких и социјалних компетенци, свести о себи и свом окружењу, моралних начела и вредносног система, креативних потенцијала, активног стила живота и друго.

Ови образовни циљеви се у уобичајеним околностима у највећој мери реализују кроз интеракцију наставника и ученика. Многобојни теоријски радови и емпиријска истраживања истичу да је улога наставника сложена и да обухвата већи број компоненти. Једна од могућих класификација наставничке улоге коју су понудили Ивић и сарадници обухвата следеће специфичне улоге: наставничка улога у ужем сислу (наставник као предавач, организатор наставе, стручњак); мотивациона улога (подстицање радозналости код ученика, мотивације за учење и формирање радних навика); улога евалуатора (оцењивање знања, понашања и личности ученика); сазнајно-дијагностичка улога (разумевање индивидуалних разлика и узрасних карактеристика ученика); улога регулатора социјалних односа (утицај на социјалну климу у разреду, решавање конфликта међу ученицима) и улога партнера у афективној интеракцији (познавање афективних стања ученика, предузимање акција за помоћ детету) (Ивић, Пешикан и Антић, 2001).

Циљеви образовања и васпитања и реализација свих компоненти наставничке улоге постали су теже оствариви у новонасталим околностима и са почетком одвијања целокупне наставе на даљину. Настава на даљину посебно доводи у питање реализацију циљева образовања у домену афективног и социјалног развоја деце, с обзиром на то да се ови циљеви најлакше остварују кроз непосредну интеракцију, како наставника и ученика, тако и ученика међусобно. Треба нагласити да су у истраживању које је спроведено у нашој средини и чији је циљ био да испита мишљење ученика и наставника о важности појединих улога наставника физичког васпитања, обе групе нагласиле да је најважнија улога наставника као партнера у афективној интеракцији, што значи да је ова улога високо вреднована (Jeremić, Milanović, Radisavljević-Janić, & Lazarević, 2018). Имајући ово у виду, један од важних задатака овог истраживања је да се

испита како ученици доживљавају наставу на даљину на интелектуалном, социјалном и емоционалном плану.

Препоруке са циљем побољшања наставе на даљину

Завод за унапређење образовања и васпитања (ЗУОВ, 2021) дао је бројне препоруке са циљем побољшања квалитета наставе на даљину. Једна од првих препорука, значајних када је реч о дужем периоду, је промена фокуса са наставног садржаја, на развој компетенција. Неке од препорука које се односе конкретно на сам ток наставе на даљину, односно на саме часове су следеће:

1. краће и ефективније време рада,
2. рад у више кратких периода ефикаснији је од рада у једном дужем временском интервалу,
3. обезбеђивање материјала неопходних за рад (презентације, уџбеници, видео материјали и др.),
4. јасна и прецизна упутства за рад, као и јасно дефинисане норме за оцењивање,
5. подела одељења у мање радне групе.

Ово су само неке од препорука ЗУОВ-а, корисних за унапређење наставе на даљину.

Настава физичког и здравственог васпитања на даљину

Постоји много дефиниција физичког васпитања. Једна од њих, новијег је датума (Вишњић, Јовановић и Милетић, 2004) и дефинише физичко васпитање као специфичну делатност, усмерену ка усавршавању човека и његових био-психо-социјалних потенцијала кроз физичко вежбање. Слично као код образовних циљева, настава физичког и здравственог васпитања има многобројне задатке (Службени гласник РС-Просветни гласник, 2004):

- Подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;
- Развој и усавршавање моторичких способности;
- Стицање моторичких умења која су, као садржаји, утврђени Програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;
- Усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисано циљем овог васпитно-образовног подручја;

- Формирање морално-вољних квалитета личности;
- Оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада и
- Стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине.

Највећи број наведених циљева и задатака физичког и здравственог васпитања у редовном процесу наставе одвијају се кроз покрет. У овом смислу, настава физичког и здравственог васпитања се у условима пандемије суочава са додатним изазовима. У многим земљама, услед недостатка јасних инструкција, наставници су на најразличитије начине покушавали да отклоне проблеме наставе физичког и здравственог васпитања на даљину. Разноврсност се огледа у коришћењу различитих платформи, облика и форми самих часова и целокупне наставе физичког и здравственог васпитања.

Један број истраживања је показао да су наставници физичког и здравственог васпитања наставу на даљину доживели изузетно негативно. Као највеће проблеме наставници наводе недостатак контакта са студентима, осећај дехуманизације наставе и недостатак физичке активности (Varea, González-Calvo, & García-Monge, 2020). Поред тога, наставници сматрају да нису довољно компетентни за реализацију овакве наставе, као и да је настава физичког и здравственог васпитања запостављена у односу на друге предмете у школи (Cruickshank, Pill, & Mainsbridge, 2021; Kim, Yu, Park, Ha, & Baek, 2021). Све ово доводи до појаве негативних психолошких последица, као што су несигурност, анксиозност и страх наставника (Varea, González-Calvo, & García-Monge, 2020). Ипак, нека истраживања показују да настава физичког васпитања на даљину има и предности које се пре свега огледају у развоју нових компетенција код наставника (O'Brien et al., 2020).

Аутори истичу да је „магична реч“ за реализацију наставе физичког и здравственог васпитања на даљину мотивација. Аутори наводе: „Држава и школска администрација треба да мотивишу наставнике, наставници треба да мотивишу родитеље, родитељи треба да мотивишу ученике и нужно је остварити потпуну сарадњу да би се обезбедио континуитет у образовању“ (Filiz & Kopukman, 2020, стр. 49). Даље, у истом раду се наводи да садржаји који се нуде ученицима треба да буду богати информацијама, интерактивни, изазовни и да охрабрују ученике да

самостално решавају одређене задатке. Током рада треба комбиновати платформе за постављање различитих садржаја са интерактивним платформама, како би се комуникација наставника и ученика приближила условима редовне наставе. На крају, аутори сматрају да наставници треба да прате и препоручују ученицима интерактивне платформе за вежбање које се нуде на различитим друштвеним мрежама.

Доживљај ученика наставе на даљину

Узимајући у обзир да је настава на даљину ново искуство како за наставнике, тако и за ученике, у последњих годину дана један број истраживања се бавио њиховим доживљајем овог облика наставе. Истраживања су спровођена у различитим земљама у којима су постојале различите мере и различити проблеми везани за наставу на даљину, па резултати нису увек јасно упоредиви.

Квалитативно истраживање на мањем узорку ученика у Турској бавило се доживљајем наставе на даљину ученика и наставника (Hebebsci, Bertiz, & Alan, 2020). Ово истраживање је показало да највећи број ученика није задовољан наставом на даљину. Као највеће проблеме они истичу недовољно разумевање градива, проблеме са учењем, недостатак комуникације са наставницима и недостатак социјалног окружења у школи. Готово идентични резултати добијени су на великом узорку словеначких ученика (Potrč, Repič, & Krašna, 2020).

Сврха истраживања спроведеног у Кини била је да испита утицај наставе на даљину, као и утицај који пандемија вируса COVID-19 има на ментално здравље ученика основних и средњих школа (Zhang et al., 2020). Узорак је обухватао, 493 ученика основних школа, просечне старости 13.93 година и 532 ученика средњих школа просечне старости 17,08 година. Укупан број испитаника је 1025, просечног узраста 15.87 година. Резултати истраживања показали су да је једна петина ученика осетила знатно погоршање када је реч о депресији, анксиозности и стресу. Значајно је и то да су ученици који имају позитивније ставове отпорнији на негативан утицај ситуације настале вирусом COVID-19. Насупрот томе, негативан став увећава негативан утицај на горе поменуте параметре и утицај на ментално здравље ученика у целости (Zhang et al., 2020).

Још једна група истраживача из Кине посебну пажњу посветила је психолошким здравственим проблемима, проузрокованим вирусом COVID-19 (Zhou et al., 2020). Као посебно осетљиву групу издвајају адолесценте. Узорак истраживања чини 8079 ученика, узраста од 12 до 18 година. Истраживање је спроведено преко интернета, попуњавањем анкете за прикупљање социодемографских података и упитника чија је сврха била да испитају ментално здравље ученика. Резултати истраживања показују висок ниво депресивних симптома (43.7%) и симптома анксиозности (37.4%), као и њихову комбинацију (31.3%). Резултати такође откривају да ученице показују већу склоност ка депресији и анксиозности, као и то да су виши резултати када је реч о истим добијени код старијих ученика.

Истраживање на великом узорку од скоро 12 000 ученика узраста од 8 до 13 година у Великој Британији такође се бавило проблемима менталног здравља ученика током затварања школа и преласка на наставу на даљину, са посебним нагласком на проблеме анксиозности, депресије и промене у психолошком добробитању (Mansfield et al., 2021). У овом истраживању је показано да је прелазак на наставу на даљину имао више негативних психолошких последица на сиромашније ученике, ученике који су и раније имали проблеме са неким од индикатора менталног здравља, ученике који се припремају за завршне испите, као и на женске ученике. Аутори сматрају да су најважнији фактори који условљавају промене у менталном здрављу ученика недостатак уобичајених школских рутина, недостатак интеракције са вршњацима и наставницима, као и недостатак структурираних и неструктурираних дневних активности ученика.

Наведена истраживања указала су да су најважније негативне психолошке последице преласка на наставу на даљину повезане појавом осећања усамљености узроковане недостатком интеракције и комуникације са наставницима и вршњацима, проблеме везане за сам процес праћења наставе и испуњавања школских обавеза, као и за појаву негативних емоционалних стања, као што су анксиозност и депресија. До сличних закључака дошло се и у прегледном истраживању о утицају пандемије вируса COVID-19 на психолошки статус деце (Pragholapati, 2020). Узимајући у обзир да Светска здравствена организација наглашава да је ментално здравље једна од важних компоненти генералног здравља појединца (World Health Organization, 2020) треба водити рачуна да ситуација проузрокована вирусом COVID-19 не остави трајне последице на ментално здравље ученика.

Највећи број досадашњих истраживања односи се на ученички доживљај наставе на даљину у целини. Када је у питању настава физичког и здравственог васпитања, радови се углавном баве искуствима и доживљајем наставника, или принципима организације наставе.

Једно од истраживања која се односе на физичко васпитање током пандемије вируса COVID-19 спроведено је у Шпанији. Узорак су чинили испитаници предшколског узраста и наставници физичког и здравственог васпитања који раде са њима. Као основни проблем, на основу резултата овог истраживања, наводи се недостатак физичког контакта. Занимљиво је то што су деца предшколског узраста своје мишљење о настави физичког васпитања на даљину и о редовној настави приказивала кроз цртеже. Редовна настава физичког васпитања приказивана је са много учесника, са осмесима на лицима, док целокупна слика садржи много боја, а учесници су најчешће приказани у покрету. Цртежи који приказују мишљење деце о настави физичког васпитања на даљину приказани су углавном сивом бојом, у седећем положају за рачунаром, без осмеха и без кретања. Као најупечатљивији резултат овог истраживања је бројност учесника у једном и у другом начину наставе, као и недостатак покрета, када је реч о настави на даљину (Varea & González-Calvo, 2020).

Истраживање које је спроведено за потребе мастер рада у нашој средини бавило се психолошким статусом и физичком активношћу деце током мера изолације узрокованих пандемијом вируса COVID-19 на основу перцепције родитеља. Узорак је обухватио децу предшколског и млађег школског узраста. Родитељи су известили да су приметили умерене промене у психолошком статусу деце, односно да су деца имала слабију пажњу, чешће промене расположења, чешће испољавала негативне емоције, као и да су се осећала усамљено. Поред тога, родитељи су известили да се њихова деца ређе и мање баве организованим физичким активностима, везаним за наставу физичког васпитања на даљину, као и на онлајн садржаје за вежбање, али да су знатно више користила рачунар и телевизију. Најважнији налаз односи се на чињеницу да су деца која су била физички активнија показивала мање негативних психолошких последица. Ови резултати указују на повећан значај редовне физичке активности током оваквих и сличних околности, и још једном указује на важност проналажења адекватних метода наставе на даљину када је у питању физичко и здравствено васпитање.

МЕТОД

Узорак

Узорак је чинило 178 ученика основних ($N = 113$) и средњих школа ($N = 65$) са територије Републике Србије (од петог разреда основне школе, до четвртог разреда средње школе) просечног узраста 14.24 ($SD = 2.56$). По полној структури, узорак је обухватио 77 (43%) ученика и 101 (57%) ученицу.

Инструменти

За потребе истраживања конструисан је упитник који је био анониман (Прилог 1). Упитник се састојао од питања са понуђеним одговорима, тврдњи, са којима се ученик слаже или не слаже и семантичког диференцијала. Цео упитник се може поделити у три целине.

Прва целина садржи осам социодемографских питања. Прва три питања постављена су са циљем да се сазна узраст, пол и разред испитаника. Наредних пет питања пружају увид у ваннаставне активности ученика, број сати које је проводио дневно извршавајући обавезе које су повезане са наставом на даљину и утицај који је нова прерасподела времена имала на физичку активност ученика.

Друга целина упитника конструисана је у виду позитивних и негативних тврдњи са петостепеном скалом Ликертовог типа (У потпуности се слажем, углавном се слажем, неодлучан сам, углавном се не слажем и уопште се не слажем), са којима се ученик слаже, или не слаже. Из овог дела упитника сазнаје се мишљење ученика о преласку на наставу на даљину. Упитник садржи шеснаест тврдњи постављених у различитим контекстима.

На почетку треће целине упитника ученицима се постављају два питања чији је циљ да сазнају да ли се настава физичког и здравственог васпитања одржавала и на који начин. Након тих питања следи поређење редовне и наставе на даљину физичког и здравственог васпитања семантичким диференцијалом.

Упитник је конструисан тако да се стекне увид у когнитивне процесе ученика и њихову пажњу, емотивни статус и социјални живот ученика и промене настале у тим сегментима које су проузроковане преласком на наставу на даљину целог школства, самим тим и наставе физичког и здравственог васпитања.

Процедура

Упитник који је коришћен у раду направљен је у електронској форми. Професори физичког и здравственог васпитања давали су ученицима адресу упитника, на коју су ученици приступали и попуњавали га. Трајање попуњавања упитника је од пет до десет минута, у зависности од брзине којом ученик исти попуњава. Резултати сваког од упитника бележени су аутоматски и у сваком тренутку доступни и спремни за обраду.

Резултати

У табели 1 су приказани резултати дескриптивне статистике који се односе на бављење организованим ваншколским активностима у последњих месец дана током трајања наставе на даљину. Из табеле се може видети да је две трећине ученика током трајања наставе на даљину учествовало у организованом спорту. Такође, један број ученика је учествовао и у другим организованим ваннаставним активностима, као што су похађање музичке школе, школе глуме, или неког облика плеса. Укупан број ученика који се бавио бар једном организованом ваннаставном активношћу износи 139 (78.1%), док се 39 (21.9%) није бавило никаквим организованим активностима. Од оних ученика који су се бавили, 104 (58.4%) је упражњавало једну активност, њих 29 (16.3%) две и 6 (3.4%) је упражњавало 3 активности. Из добијених резултата се може закључити да је велики број ученика био укључен у организоване ваннаставне активности током трајања наставе на даљину.

Табела 1: Дескриптивна статистика за организоване ваннаставне активности током трајања наставе на даљину

	<i>f</i> (%)	
	ДА	НЕ
Тренирање	114 (64.0%)	64 (36%)
Музичка школа	26 (14 %)	152 (85.4%)
Школа глуме	11 (6.2%)	163 (93.8%)
Плес	29 (16.3%)	149 (83.7)

У табели 2 приказана је дескриптивна статистика која се односи на физичку активност ученика, у току једног дана, током трајања наставе на даљину. Из табеле се може видети да је највећи број ученика (укупно 67%) био активан до два сата дневно. Најмањи проценат ученика (6%) био је активан више од 4 сата. Резултати приказани у овој табели могу бити боље сагледани ако их упоредимо са резултатима приказаним у табели 4, у којој се може видети у којој мери се активност ученика у току наставе на даљину смањила, или повећала.

Табела 2: Број сати у којима су ученици били физички активни током наставе на даљину у току једног дана

	<i>f</i>	(%)
Нисам био физички активан	23	12,9
0 до 1	60	33,7
1 до 2	58	32,6
2 до 4	27	15,2
Више од 4	10	5,6

У табели 3 приказана је дескриптивна статистика везана за време које су ученици проводили читајући, гледајући, слушајући, односно активно учествујући у настави на даљину. Из приказаних резултата види се да је више од половине ученика (56%), проводило од 3 до 6 часова у овим активностима.

Табела 3: Број сати у току дана који су ученици проводили у активностима које се односе на садржаје наставе на даљину

	<i>f</i>	(%)
0 - 1 сат дневно	20	11,2
1 - 2 сата дневно	35	19,7
3 - 4 сата дневно	50	28,1
5 - 6 сати дневно	51	28,7
Више од 6 сати дневно	22	12,4

У табели 4 приказана је дескриптивна статистика која се односи на утицај наставе на даљину на физичку активност ученика. Одговор највећег броја ученика, чак 83% ученика одговорило је у истом правцу, а то је да се њихова физичка активност у мањој, или већој мери смањила. Ово је један од најзначајнијих података у упитнику, јер нам директно показује негативан утицај наставе на даљину на физичку активност ученика основних и средњих школа.

Табела 4: Утицај наставе на даљину на физичку активност ученика

	<i>f</i>	(%)
Веома смањио физичку активност	48	27,0
Умерено смањио физичку активност	53	29,8
Непромењена физичка активност	46	25,8
Умерено повећао физичку активност	19	10,7
Веома повећао физичку активност	12	6,7

У табели 5 приказана је дескриптивна статистика везана за самопроцену психолошког статуса ученика. Из табеле се види да ученици опажају умерене промене у свом психолошком статусу. Резултати приказани у табели 5 показују да су ученици највеће промене осетили када су у питању усамљеност, недостатак дружења са другим ученицима и мањак слободног времена проузрокован дугим временом provedеним уз садржаје наставе на даљину. Поред наведеног уочава се и повећана забринутост ученика због испуњавања школских обавеза на нови, мање познат начин, што повећава њихову забринутост и нерасположење. Ови подаци потврђују хипотезу 1, којом су предвиђене благе, до умерене промене у психолошком статусу ученика, а које су повезане са наставом на даљину.

Табела 5: Дескриптивна статистика за самопроцену психолошког статуса ученика

	<i>N</i>	<i>Min</i>	<i>Max</i>	<i>AS</i>	<i>SD</i>
Било ми је тешко да се концентришем на наставне саржаје који су задавани на настави на даљину.	178	1	5	3.25	1.34
Настава на даљину ми је остављала мање времена за дружење.	178	1	5	3.31	1.53
Био сам забринут како ћу да испуним све школске обавезе наставе на даљину.	178	1	5	3.39	1.45
Док је трајала настава на даљину био сам чешће нерасположен.	178	1	5	3.08	1.52
Током наставе на даљину недостајало ми је дружење у школи.	178	1	5	3.77	1.40
Док је трајала настава на даљину осећао сам се помало усамљено.	178	1	5	2.80	1.40
Требало ми је више времена да научим градиво које смо прешли на настави на даљину.	178	1	5	3.50	1.38
Настава на даљину ми је остављала мање слободног времена за ствари које волим да радим.	178	1	5	3.37	1.50
Био сам боље расположен од када је почела настава на даљину.	178	1	5	2.42	1.30
Лако сам учио садржаје који су се обрађивали током наставе на даљину.	178	1	5	2.35	1.21
Током наставе на даљину имао сам доста слободног времена за ствари које волим да радим.	178	1	5	2.37	1.38
Током наставе на даљину сам се више него раније дружио са друговима и другарицама.	178	1	5	2.08	1.30
Садржаји наставе на даљину су ми држали пажњу.	178	1	5	2.32	1.29
Било ми је лакше док је трајала настава на даљину јер нисам виђао другаре из школе.	178	1	5	1.98	1.29
Било ми је лако да завршим школске обавезе задаване на настави на даљину.	178	1	5	2.38	1.28
Био сам срећнији док је трајала настава на даљину.	178	1	5	2.23	1.36

Група питања, чији су одговори приказани у табели 6 односила се на начине и облике реализације наставе физичког и здравственог васпитања на даљину у основним и средњим школама. На питање „На који начин се одржавала настава физичког у здравственог васпитања у твојој школи“, где су ученици могли да заокруже више понуђених одговора 11 ученика је одговорило да се настава није одржавала, 131 да је наставник постављао предавања и презентације, 84 да је наставник постављао видео материјале, 84 ученика је радило домаће задатке које је наставник задавао, 49 је решавало задате тестове, док се само 17 ученика састајало са наставником у задато време, ради одржавања часа физичког и здравственог васпитања. Највећи број наставника физичког и здравственог васпитања, практиковао је начин рада који укључује комбинацију постављања презентација и видео материјала, или линкова који воде до истих и задавања домаћих задатака.

Табела 6: Облици реализације наставе физичког и здравственог васпитања у основним и средњим школама

	<i>f</i>	(%)
Није се одржавала настава физичког и здравственог васпитања.	11	6,2
Наставник је постављао предавања и презентације	131	73,6
Наставник је постављао видео материјале	84	47,2
Наставник је задавао домаће задатке	84	47,2
Наставник нам је задавао тестове које треба решити и питања на која треба одговорити.	49	27,5
Састајали смо се са наставником у задато време ради одржавања наставе.	17	9,6

У табели 7 приказане су фреквенце одговора на питање о платформама које је наставник физичког и здравственог васпитања користио у свом раду. Из табеле се може видети да је најчешће коришћена платформа Google учионица. Изненађујуће је да је комуникација путем „Email-a“ у великој мери заступљена у настави физичког и здравственог васпитања, с обзиром на бројне друге новије платформе и могућности које оне пружају.

Табела 7: Платформе коришћене за комуникацију у настави физичког и здравственог васпитања током трајања наставе на даљину

	<i>f</i>	(%)
Google учионица	154	86,5
Viber	62	34,8
Instagram	42	23,6
WhatsApp	52	29,2
Email	105	59
Webex	39	21,9
Zoom	56	31,5

У табели 8 приказане су просечне вредности, стандардне девијације, резултати т-теста за зависне узорке којим се пореди субјективни доживљај ученика наставе физичког и здравственог васпитања на даљину у односу на редовну наставу. Из табеле се може закључити да ученици по свим димензијама процењују редовну наставу физичког и здравственог васпитања позитивније у односу на наставу на даљину. Оваква структура одговора је очекивана и у потпуности потврђује другу хипотезу, која је гласила: Ученици ће доживљавати редовну наставу физичког и здравственог васпитања позитивније у односу на наставу на даљину.

Табела 8: Поређење доживљаја ученика редовне наставе физичког и здравственог васпитања и наставе на даљину – т-тест за зависне узорке

		<i>AS</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>df</i>	<i>p</i>
Досадно – занимљиво	Редовна	3.00	1.33	-10.68	177	0.00
	На даљину	4.21	1.07			
Немотивишуће – мотивишуће	Редовна	3.02	1.40	-10.00	177	0.00
	На даљину	4.08	1.03			
Бескорисно - корисно	Редовна	3.15	1.36	-10.65	177	0.00
	На даљину	4.28	1.00			
Непријатно - пријатно	Редовна	3.55	1.26	-6.33	177	0.00
	На даљину	4.23	1.06			
Неподстицајно - подстицајно	Редовна	3.10	1.35	-10.64	177	0.00
	На даљину	4.22	1.00			
Небитно - битно	Редовна	3.29	1.45	-10.06	177	0.00
	На даљину	4.33	1.01			

Полне разлике

Резултати χ^2 теста су показали да нема разлике између ученика и ученица у погледу бављења организованим ваннаставним активностма ($\chi^2 = 1.00(1)$, $p = .75$), физичкој активности ($\chi^2 = 4.58(4)$, $p = .33$) и времену који су проводили пратећи наставне саджаје на даљину ($\chi^2 = 6.11(4)$, $p = .19$) и испуњавали школске обевезе везане за исте ($\chi^2 = 4.92(4)$, $p = .30$). Такође, т-тестом за независне узорке је показано да нема значајних разлика између ученика и ученица у погледу самопроцене психолошког статуса у ниједној од понуђених ставки.

У табели 9 је приказано поређење доживљаја наставе физичког и здравственог васпитања на даљину код ученика и ученица. Из табеле се може видети да ученице доживљавају наставу на даљину као занимљивију, пријатнију и битнију у односу на ученике. Оваква разлика није добијена када је у питању доживљај редовне наставе физичког и здравственог васпитања, где

ниједна разлика не достиже статистичку значајност. Овакви резултати указују да ученице и ученици у подједнакој мери вреднују редовну наставу физичког и здравственог васпитања, али да позитивнији однос према настави на даљину имају ученице. Подаци приказани у табели 9 потврђују хипотезу број 3, која је гласила: Ученици процењују наставу физичког и здравственог васпитања на даљину негативније од ученица.

Табела 9: Поређење доживљаја ученика и ученица наставе физичког и здравственог васпитања на даљину – т-тест за независне узорке

		<i>AS</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>df</i>	<i>p</i>
Досадно – занимљиво	Мушко	2.74	1.35	-2.31	176	0.022
	Женско	3.20	1.28			
Немотивишуће – мотивишуће	Мушко	2.81	1.32	-1.78	176	0.077
	Женско	3.18	1.44			
Бескорисно - корисно	Мушко	2.97	1.29	-1.52	176	0.129
	Женско	3.29	1.41			
Непријатно - пријатно	Мушко	3.27	1.32	-2.61	176	0.010
	Женско	3.76	1.18			
Неподстицајно - подстицајно	Мушко	2.91	1.30	-1.62	176	0.107
	Женско	3.24	1.37			
Небитно - битно	Мушко	2.94	1.41	-2.89	176	0.004
	Женско	3.55	1.42			

Узрасне разлике

χ^2 тестом је показано да нема разлика између ученика основне и средње школе у погледу организованих ваннаставних активности током трајања наставе на даљину ($\chi^2 = 0.01(1)$, $p = .93$) и физичкој активности ученика ($\chi^2 = 4.30(4)$, $p = .37$). Међутим, ученици основне школе су проводили више времена пратећи наставне садржаје на даљину ($\chi^2 = 44.08(4)$, $p = .00$) и испуњавајући школске обавезе ($\chi^2 = 15.85(4)$, $p = .00$). Ови резултати приказани су у табелама 10 и 11.

Табела 10: Фреквенце одговора на питање које се односи на број сати које је ученик провео гледајући, слушајући, уопште учествујући у настави на даљину у току једног дана

	0 - 1 сат дневно	1 - 2 сата дневно	3 - 4 сата дневно	5 - 6 сати дневно	Више од 6 сати дневно	Укупно
Основна школа	6	12	30	47	18	113
Средња школа	14	23	20	4	4	65
Укупно	20	35	50	51	22	178

Табела 11: Фреквенце одговора на питање које се односи на број сати које је ученик провео радећи домаће задатке у току дана

	0 - 1 сат дневно	1 - 2 сата дневно	3 - 4 сата дневно	5 - 6 сати дневно	Више од 6 сати дневно	Укупно
Основна школа	10	45	45	9	4	113
Средња школа	16	27	17	0	5	65
Укупно	26	72	62	9	9	178

Т-тестом за независне узорке је показано да постоје статистички значајне разлике између ученика основних и средњих школа на великом броју индикатора психолошког статуса (Табела 12). Из табеле се може видети да је ученицима основних школа настава на даљину теже пала, односно да сматрају да је лошије утицала на њихов психолошки статус. Један од одговора који ово показују је одговор на питање о мањку времена за дружење, односно мањку слободног времена. Ова разлика у одговорима основних и средњих школа је очекивана. Ученици основних школа свакако су мање самостални од ученика средњих школа из чега проистиче више времена које им је неопходно за испуњавање школских обавеза, па и мање времена и могућности за дружење са вршњацима. Поред наведеног, мањак самосталности млађих

ученика огледа се и у повећаној забринутости из чега проистиче и веће нерасположење. Мања забринутост, лакше сналажење и привикавање, одговори су у којима већи резултат имају ученици средњих школа.

Табела 12: Разлика у психолошком статусу ученика основних и средњих школа – т-тест за независне узорке

		<i>AS</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>df</i>	<i>p</i>
Било ми је тешко да се концентришем на наставне саржаје који су задавани на настави на даљину	ОШ	3.39	1.31	1.88	176	0.06
	СШ	3.00	1.37			
Настава на даљину ми је остављала мање времена за дружење	ОШ	3.79	1.48	5.96	176	0.00
	СШ	2.49	1.24			
Био сам забринут како ћу да испуним све школске обавезе наставе на даљину	ОШ	3.67	1.40	3.50	176	0.00
	СШ	2.91	1.40			
Док је трајала настава на даљину био сам чешће нерасположен	ОШ	3.35	1.55	3.16	176	0.00
	СШ	2.62	1.37			
Током наставе на даљину недостајало ми је дружење у школи	ОШ	3.88	1.38	1.34	176	0.18
	СШ	3.58	1.41			
Док је трајала настава на даљину осећао сам се помало усамљено	ОШ	2.80	1.43	-0.02	176	0.99
	СШ	2.80	1.35			
Требало ми је више времена да научим градиво које смо прешли на настави на даљину	ОШ	3.84	1.28	4.59	176	0.00
	СШ	2.91	1.35			
Настава на даљину ми је остављала мање слободног времена за ствари које волим да радим	ОШ	3.74	1.49	4.62	176	0.00
	СШ	2.72	1.29			
Био сам боље расположен од када је почела настава на даљину	ОШ	2.25	1.35	-2.37	176	0.02
	СШ	2.72	1.18			
Лако сам учио садржаје који су се обрађивали током наставе на даљину	ОШ	2.18	1.20	-2.62	176	0.01
	СШ	2.66	1.16			
Током наставе на даљину имао сам доста слободног времена за ствари које волим да радим	ОШ	2.06	1.32	-4.11	176	0.00
	СШ	2.91	1.32			

Током наставе на даљину сам се више него раније дружио са друговима и другарицама	ОШ	1.81	1.22	-3.79	176	0.00
	СШ	2.55	1.31			
Садржаји наставе на даљину су ми држали пажњу	ОШ	2.33	1.30	0.10	176	0.92
	СШ	2.31	1.27			
Било ми је лакше док је трајала настава на даљину јер нисам виђао другаре из школе	ОШ	1.84	1.26	-1.88	176	0.06
	СШ	2.22	1.30			
Било ми је лако да завршим школске обавезе задаване на настави на даљину	ОШ	2.13	1.19	-3.54	176	0.00
	СШ	2.82	1.32			
Био сам срећнији док је трајала настава на даљину	ОШ	1.96	1.28	-3.56	176	0.00
	СШ	2.69	1.37			

У табелама 13 и 14 приказане су разлике између ученика основне и средње школе у погледу доживљаја редовне наставе физичког и здравственог васпитања и наставе на даљину. Т-тестом за независне узорке је показано да ученици основних школа позитивније доживљавају како редовну наставу физичког и здравственог васпитања, тако и наставу на даљину по свим испитиваним димензијама.

Табела 13: Разлике између ученика основних и средњих школа у погледу доживљаја редовне наставе физичког и здравственог васпитања – т-тест за независне узорке

		AS	SD	t	df	p
Досадно – занимљиво	ОШ	4.42	0.89	3.54	176	0.00
	СШ	3.85	1.24			
Немотивишуће – мотивишуће	ОШ	4.22	1.01	2.37	176	0.02
	СШ	3.85	1.03			
Бескорисно - корисно	ОШ	4.53	0.82	4.26	176	0.00
	СШ	3.85	1.14			
Непријатно - пријатно	ОШ	4.41	0.91	2.99	176	0.00
	СШ	3.92	1.23			
Неподстицајно - подстицајно	ОШ	4.35	0.90	2.25	176	0.03
	СШ	4.00	1.12			
Небитно - битно	ОШ	4.49	0.92	2.75	176	0.01
	СШ	4.06	1.12			

У табели 14, приказана је разлика ученика основних и средњих школа у погледу доживљаја наставе физичког и здравственог васпитања на даљину. Занимљиво је да ученици средње школе негативније доживљавају новонасталу ситуацију у односу на ученике основне школе. Овај податак и резултати приказани у табели 14 не потврђују хиптезу број 4 која је гласила: Ученици основне школе процењују наставу физичког и здравственог васпитања на даљину негативније од ученика средње школе.

Табела 14: Разлике између ученика основних и средњих школа у погледу доживљаја наставе физичког и здравственог васпитања на даљину – т-тест за независне узорке

		<i>AS</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>df</i>	<i>p</i>
Досадно – занимљиво	ОШ	3.29	1.29	4.03	176	0.00
	СШ	2.49	1.24			
Немотивишуће – мотивишуће	ОШ	3.22	1.37	2.62	176	0.01
	СШ	2.66	1.37			
Бескорисно - корисно	ОШ	3.50	1.26	4.83	176	0.00
	СШ	2.54	1.32			
Непријатно - пријатно	ОШ	3.99	1.02	6.90	176	0.00
	СШ	2.78	1.28			
Неподстицајно - подстицајно	ОШ	3.37	1.30	3.74	176	0.00
	СШ	2.62	1.31			
Небитно - битно	ОШ	3.70	1.32	5.40	176	0.00
	СШ	2.57	1.38			

ДИСКУСИЈА

Општи циљ рада био је да испита доживљај ученика наставе на даљину проузроковане мерама које је донела Влада Републике Србије због пандемије вируса COVID-19. Овај циљ је разложен на неколико специфичних циљева:

1. Проверити колико времена ученици проводе у активностима везаним за наставу на даљину и у физичким активностима.
2. Испитати самоперцепцију психолошког статуса ученика везаног за наставу на даљину (емоционални доживљај, когнитивно функционисање, социјални односи).
3. Проверити на који начин се реализује настава физичког и здравственог васпитања у школама испитаника.
4. Упоредити доживљај наставе физичког и здравственог васпитања на даљину у односу на редовну наставу (емоционална, мотивациона и когнитивна димензија).
5. Упоредити доживљај наставе на даљину код ученика различитог пола и узраста.

1. Резултати истраживања показали су да готово половина ученика (46.8%) проводи од 3 до 6 часова у активностима повезаним са наставом на даљину. Физичка активност ученика у току наставе на даљину се смањила у односу на редовну наставу. Резултати показују да је две трећине ученика (66.3%) било физички активно до два часа дневно, док је знатно мањи, али не занемарљив проценат ученика (12.9%) био потпуно физички неактиван током трајања наставе на даљину.

2. Када је у питању самопроцена психолошког статуса, добијени резултати потврђују једну од хипотеза. Умерене промене у психолошком статусу осетила је већина ученика. Забринутост због новонастале ситуације, непознат облик одржавања наставе и целокупна забринутост ученика због угрожености здравља, проузроковале су промене у психолошком статусу ученика, што се јасно види у резултатима истраживања. Настава на даљину и обавезе повезане са њом остављала је ученицима мање времена за дружење, што је утицало на недостатак социјализације. Поред недостатка времена, на смањење социјализације значајно је утицао и сам вирус, који се преноси контактом међу људима. Заштита од вируса COVID-19, између осталог подразумева и смањење контакта са другим људима, а када до тога и дође, неопходно је држање дистанце, ношење заштитне маске и друге бројне препреке које нарушавају

социјалне односе. Што се когнитивног статуса тиче, нови вид наставе, односно настава на даљину изменила је, не само начин одржавања саме наставе, већ и свих других обавеза које су са њом повезане, а не одвијају се у исто време када и настава. Ова промена захтевала је време неопходно за прилагођавање ученика, што је утицало на когнитивну, па и на емотивну и социјалну димензију психолошког статуса ученика. Ови резултати су у складу са резултатима претходних истраживања која су се бавила доживљајем ученика наставе на даљину и у којима су описане негативне психолошке последице код ученика (Hebebe et al., 2020; Mansfield et al., 2021; Potrč, et al., 2020; Zhang et al., 2020; Zhou et al., 2020).

3. Резултати истраживања показују на који начин се одвијала настава на даљину у свим школским предметима, па и начин одвијања наставе физичког и здравственог васпитања. Највећи број наставника постављао је презентације и предавања, што је потврдило више од две трећине ученика (131). Скоро половина ученика (84), одговорило је да је наставник постављао видео материјале корисне за саму наставу. Комбинација ова два вида наставе, била је најчешћи начин одвијања наставе из овог предмета. Изненађујуће је то што је један број ученика, мали, али не и безначајан (11), одговорио на питање тврдњом да се настава физичког и здравственог васпитања није одржавала. Ови подаци нам говоре да се већина школа успешно прилагодила новонасталој ситуацији и да би у случају да до исте дође опет, резултати свакако били бољи.

4. Из приказаних резултата истраживања може се закључити да ученици по свим димензијама доживљавају редовну наставу физичког и здравственог васпитања позитивније у односу на наставу на даљину. Резултати су веома слични, било да је у питању емоционална, мотивациона, или когнитивна димензија. Овакви резултати су очекивани и у потпуности потврђују другу хипотезу.

5. Када је реч о полним и узрасним разликама, откривено је да постоје, у односу на редовну наставу физичког и здравственог васпитања. Што се полних разлика тиче, ученице доживљавају наставу на даљину као занимљивију, пријатнију и битнију у односу на ученике. Када је реч о узрасту, резултати ученика основних и средњих школа у погледу доживљаја наставе физичког и здравственог васпитања на даљину се разликују. Ученици средње школе негативније доживљавају наставу на даљину у односу на ученике основне школе. Ови подаци веома су занимљиви и у тој области постоји доста простора за наредна истраживања која би се

бавила питањима узрасних и полних разлика у односу на доживљај редовне и наставе на даљину физичког и здравственог васпитања.

Веома су значајне бројне препоруке које за циљ имају побољшање квалитета реализације наставе физичког и здравственог васпитања на даљину. Као један од највећих проблема, што се може видети и на основу табеле 6, намеће се проблем мањка интеракције ученика и наставника. Из тога проистиче да ученици немају квалитетну и правовремену повратну информацију о ономе што раде, што утиче на њихов рад у будућности и повећања вероватноће да дође до понављања истих грешака, па чак и до усвајања истих. Решење за овај проблем, односно повећање интеракције и правовремена корекција, могло би бити у комбинованом начину рада. Одвијањем комбиноване наставе физичког и здравственог васпитања, када би се један део наставе одвијао редовно, а други део на даљину дошло би до отклањања негативних ефеката наставе на даљину. Са друге стране могле би се искористити и предности наставе на даљину, односно комуникација и обиље садржаја који наставници једноставно и брзо могу поделити са ученицима. Олакшана комуникација наставника и ученика путем интернета је једна од позитивних страна новонастале ситуације. Комбиновањем ова два вида наставе, могли би се постићи знатно бољи резултати у односу на коришћење само једног од њих. Поред бољих резултата, вероватно би дошло и до напретка у мишљењу о настави на даљину ученика основних и средњих школа.

ЛИТЕРАТУРА

1. Cruickshank, V., Pill, S., & Mainsbridge, C. (2021). 'Just do some physical activity': Exploring experiences of teaching physical education online during Covid-19. *Issues in Educational Research*, 31(1), 76-93.
2. Filiz, B., & Konukman, F. (2020). Teaching Strategies for Physical Education during the COVID-19 Pandemic: Editor: Ferman Konukman. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 91(9), 48-50.
3. Hebebe, M. T., Bertiz, Y., & Alan, S. (2020). Investigation of views of students and teachers on distance education practices during the coronavirus (COVID-19) pandemic. *International Journal of Technology in Education and Science*, 4(4), 267-282.
4. Jeremić, N., Milanović, I., Radisavljević-Janić, S., & Lazarević, D. (2018). Teacher's roles in physical education. *Fizička kultura*, 72(2), 189-199.
5. Kim, M., Yu, H., Park, C. W., Ha, T., & Baek, J. H. (2021). Physical education teachers' online teaching experiences and perceptions during the COVID-19 pandemic. *Journal of Physical Education and Sport*, 21(3), 2049-2056.
6. Mansfield, K. L., Newby, D., Sonesson, E., Vaci, N., Jindra, C., Geulayov, G., ... & Fazel, M. (2021). COVID-19 partial school closures and mental health problems: A cross-sectional survey of 11,000 adolescents to determine those most at risk. *JCPP advances*, 1(2), e12021.
7. O'Brien, W., Adamakis, M., O'Brien, N., Onofre, M., Martins, J., Dania, A., ... & Costa, J. (2020). Implications for European physical education teacher education during the COVID-19 pandemic: a cross-institutional SWOT analysis. *European Journal of Teacher Education*, 43(4), 503-522.
8. Potrč, M., Repič, M., & Krašna, M. (2020). Satisfaction With Distance Education at the Time of the Outbreak of the COVID-19 Virus Epidemic Among Pupils and Students. In *Central European Conference on Information and Intelligent Systems* (pp. 81-86). Faculty of Organization and Informatics Varazdin.
9. Praghlapati, A. (2020). COVID-19 impact on students.
10. Varea, V., & González-Calvo, G. (2020). Touchless classes and absent bodies: teaching physical education in times of Covid-19. *Sport, Education and Society*, 1-15.
11. Varea, V., González-Calvo, G., & García-Monge, A. (2020). Exploring the changes of physical education in the age of Covid-19. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 1-11.

12. World Health Organization (2020). *The new European policy for health – Health 2020: Policy framework and strategy*. Geneva: World Health Organization.
13. Yates, A., Starkey, L., Egerton, B., & Flueggen, F. (2021). High school students' experience of online learning during Covid-19: the influence of technology and pedagogy. *Technology, Pedagogy and Education*, 30(1), 59-73.
14. Zhang, C., Ye, M., Fu, Y., Yang, M., Luo, F., Yuan, J., & Tao, Q. (2020). The psychological impact of the COVID-19 pandemic on teenagers in China. *Journal of Adolescent Health*, 67(6), 747-755.
15. Zhou, S. J., Zhang, L. G., Wang, L. L., Guo, Z. C., Wang, J. Q., Chen, J. C. & Chen, J. X. (2020). Prevalence and socio-demographic correlates of psychological health problems in Chinese adolescents during the outbreak of COVID-19. *European child & adolescent psychiatry*, 29(6), 749-758.
16. Адамовић, Ј. (2020). *Физичка активност и психолошки статус деце предшколског и млађег школског узраста током епидемије COVID-а 19* (мастер рад). Београд: Факултет спорта и физичког васпитања.
17. Вишњић, Д., Јовановић, А., Милетић, К. (2004). *Теорија и методика физичког васпитања*. Београд: Факултет спорта и физичког васпитања.
18. Завод за унапређивање образовања и васпитања (2021).
19. Ивић, И., Пешикан, А. & Антић, С. (2001). *Активно учење*. Београд: Институт за психологију.
20. Република Србија. (2020). *Закон о основама система образовања и васпитања*. Београд: Службени гласник.
21. Службени гласник РС-просветни гласник (2004). Београд.

ПРИЛОГ 1: Упитник - Доживљај наставе на даљину ученика основних и средњих школа

Овим упитником желимо да испитамо твоје мишљење о настави на даљину. Молимо те да се док одговараш на питања присетиш периода када је целокупна настава била на даљину. Упитник је анониман, не треба да уписујеш име и презиме. Молимо те да одговараш што искреније. Хвала на сарадњи!

1. Твој пол (заокружи): М Ж

2. Колико имаш година? _____

3. У који разред идеш? _____

4. Да ли си се бавио неком од следећих активности у претходних месец дана:

Тренирао неки спорт	ДА	НЕ
Ишао у музичку школу	ДА	НЕ
Ишао у школу глуме	ДА	НЕ
Ишао на плес, фолклор, балет и сл.	ДА	НЕ

5. Заокружи број поред тврдње која описује колико си у просеку у последњих недељу дана био физички активан током једног дана.

а. нисам био физички активан

б. од 0 до 1 сат

в. од 1 до 2 сата

г. од 2 до 4 сата

д. више од 4 сата

6. Колико си времена дневно проводио гледајући, слушајући или читајући наставне садржаје задаване на даљину?

а) 1-2 сата дневно

б) 3-4 сата дневно

ц) 5-6 сати дневно

д) више од 6 сати дневно

7. Колико си времена дневно проводио радећи домаће задатке који су задати на настави на даљину?

- а) 1-2 сата дневно
- б) 3-4 сата дневно
- ц) 5-6 сати дневно
- д) више од 6 сати дневно

8. Прелазак на наставу на даљину је на тебе утицао тако што је:

- а. веома смањио твоју физичку активност у току дана
- б. умерено смањио твоју физичку активност у току дана
- ц. твоја физичка активност у току дана је остала непромењена
- д. умерено повећао твоју физичку активност у току дана
- е. веома повећао твоју физичку активност у току дана

Наредним тврдњама желимо да проверимо на који начин си ти доживео прелазак на НАСТАВУ НА ДАЉИНУ. Молимо те да изразиш свој степен слагања са наведеним тврдњама заокруживањем једног од понуђених одговора (У потпуности се слажем, углавном се слажем, неодлучан сам, углавном се не слажем и уопште се не слажем).

Било ми је тешко да се концентришем наставне садржаје који су нам задавани на настави на даљину.

Настава на даљину ми је остављала мање времена за дружење.

Био сам забринут како ћу да испуним све школске обавезе који су нам задаване на даљину.

Док је трајала настава на даљину био сам чешће нерасположен.

Током наставе на даљину, недостајало ми је дружење у школи.

Док је трајала настава на даљину осећао сам се помало усамљено.

Требало ми је више времена да научим градиво које смо прошли на настави на даљину.

Настава на даљину ми је остављала мање времена за ствари које волим да радим.

Био сам боље расположен од када је почела настава на даљину.

Лако сам учио садржаје који су обрађивани током наставе на даљину.

Током наставе на даљину имао сам доста слободног времена за ствари које волим да радим.

Током наставе на даљину сам се више него раније дружио са другарима и другарицама.

Саржаји наставе на даљину су ми држали пажњу.

Било ми је лакше док је трајала настава на даљину, јер нисам виђао све другаре из школе.

Било ми је лако завршити све школске обавезе који су нам задавани на настави на даљину.

Био сам срећнији док је трајала настава на даљину.

Молимо те да заокруживањем једног од понуђених одговора одговориш на твдње које се односе на наставу на даљину **ФИЗИЧКОГ И ЗДРАВСТВЕНОГ ВАСПИТАЊА**

1. На који начин се одржавала настава на даљину физичког и здравственог васпитања у твојој школи (можеш да заокружиш више одговора)?

а) Није се одржавала

б) Наставник је постављао предавања и презентације

в) Наставник је постављао видео материјале

г) Састајали смо се са наставником онлине ради одржавања наставе

д) Наставник нам је задавао домаће задатке на које треба да одговоримо

ђ) Наставник нам је задавао тестове које треба да решимо

е) нешто друго (упиши шта) _____

2. Које платформе наставник користи за комуникацију са вама (нпр. Google учионица, Viber, e-mail и слично)?

У којој мери је наставник физичког и здравственог васпитања током наставе на даљину користио следеће платформе? Молимо те да изразиш свој степен слагања са наведеним тврдњама заокруживањем једног од понуђених одговора поред сваке од понуђених (редовно, често, понекад, ретко, никад).

Google учионица

Viber

Instagram

WhatsApp

e-mail

Webex

Zoom

У овом делу твој задатак је да оцениш начин на који видиш НАСТАВУ ФИЗИЧКОГ И ЗДРАВСТВЕНОГ ВАСПИТАЊА НА ДАЉИНУ.

Кружићи имају следеће значење:

1 - Веома мало

2 - Мало

3 - Умерено

4 - Много

5 – Веома много

Настава физичког и здравственог васпитања на даљину						
Досадно	1	2	3	4	5	Занимљиво
Немотивишуће	1	2	3	4	5	Мотивишуће
Бескорисно	1	2	3	4	5	Корисно
Непријатно	1	2	3	4	5	Пријатно
Неподстицајно	1	2	3	4	5	Подстицајно
Небитно	1	2	3	4	5	Битно

У овом делу твој задатак је да оцениш на који начин видиш РЕДОВНУ НАСТАВУ ФИЗИЧКОГ И ЗДРАВСТВЕНОГ ВАСПИТАЊА.

Редовна настава физичког и здравственог васпитања						
Досадно	1	2	3	4	5	Занимљиво
Немотивишуће	1	2	3	4	5	Мотивишуће
Бескорисно	1	2	3	4	5	Корисно
Непријатно	1	2	3	4	5	Пријатно
Неподстицајно	1	2	3	4	5	Подстицајно
Небитно	1	2	3	4	5	Битно